

รายละเอียดโครงการ

กรมชลประทาน

(ชป.)

ข้อเสนอโครงการแบบย่อ (๑ ชุด : ๑ โครงการ)

(เฉพาะที่เสนอของงบประมาณแผนงานบูรณาการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ระดับภาค)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ลำดับความสำคัญ	ลำดับที่ ๑
๒. ชื่อโครงการ	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการน้ำเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
๓. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	แผนยุทธศาสตร์ชาติด้านที่ ๒ การสร้างความสามารถในการแข่งขัน แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ ๖ พื้นที่และเมืองนำอยู่ อัจฉริยะ
๔. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาภาคและแผนงานหลัก	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน แผนงานเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการน้ำเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
๕. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>น้ำ เป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรมในการบริหารจัดการน้ำชลประทาน รัฐบาลจะให้ความสำคัญในการสนับสนุนน้ำในภาคการเกษตรในลำดับต้นๆ เนื่องจากประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่อยู่ในภาคการผลิตทางการเกษตรอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก การพัฒนาแหล่งน้ำและระบบชลประทานจึงเป็นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญที่จะช่วยสนับสนุนและสร้างความมั่นคงให้กับอาชีพเกษตรกร ทำให้สามารถใช้ประโยชน์จากพื้นที่เพาะปลูกอย่างเต็มที่ อีกทั้งภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกิดปัญหาอุทกภัยเป็นประจำ และมีแนวโน้มความรุนแรงและความถี่ของการเกิดเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากสภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีความแปรปรวนมาก สภาพภูมิประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป หากไม่มีแหล่งเก็บกักน้ำ และระบบระบายน้ำที่มีประสิทธิภาพ เมื่อฝนตกหนักก็จะเกิดน้ำท่วมหรือถ้าฝนทิ้งช่วงเป็นระยะเวลานานก็จะเกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำ เกษตรกรและประชาชนทั่วไปได้รับความเดือดร้อน ได้รับความเสียหาย ไม่เพียงเฉพาะชีวิตและทรัพย์สิน แต่ยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโดยรวมด้วย</p> <p>ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเร่งรัดพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำ พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำให้มากขึ้นเพื่อกักเก็บน้ำในช่วงฤดูแล้ง และใช้ในการชะลอการไหลของน้ำลงพื้นที่ลุ่มน้ำตอนล่างช่วงเกิดอุทกภัย อีกทั้งให้มีการเพิ่มประสิทธิภาพการส่ง/ระบายน้ำ เร่งรัดสร้างระบบกระจายน้ำให้ทั่วถึง โดยการก่อสร้างระบบผันน้ำ ระบายน้ำขนาดใหญ่ อาคารป้องกันน้ำท่วม ปรับปรุงและก่อสร้างอาคารชลประทานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำ ในลุ่มน้ำธรรมชาติไว้ใช้ในฤดูแล้ง รวมถึงพัฒนาแหล่งน้ำชุมชน แก้มลิง การพัฒนาแหล่งกักเก็บน้ำขนาดใหญ่ และก่อสร้างระบบกระจายน้ำให้ทั่วถึง เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการน้ำให้เพียงพอต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
๖. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อสร้างความมั่นคงเรื่องน้ำ ให้มีน้ำทำการเกษตร อุปโภค บริโภคในฤดูแล้งและป้องกันบรรเทาอุทกภัยในฤดูน้ำหลาก - เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาชีพของเกษตรกร ทำให้เกษตรกรมีผลผลิตและรายได้เพิ่มมากขึ้น - เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำให้ดียิ่งขึ้น
๗. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	จำนวนแหล่งน้ำที่ได้รับการพัฒนา (แห่ง) จำนวนพื้นที่รับประโยชน์ (ไร่) และจำนวนปริมาณเก็บกักที่เพิ่มขึ้น (ล้านลูกบาศก์เมตร)
๘. พื้นที่เป้าหมาย	จังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครพนม นครราชสีมา บึงกาฬ บุรีรัมย์ มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด เลย ศรีสะเกษ สกลนคร สุรินทร์ หนองคาย หนองบัวลำภู อำนาจเจริญ อุตรดิตถ์ และอุบลราชธานี
๙. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	พัฒนาแหล่งน้ำพร้อมระบบส่งน้ำ ป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ท่วมพื้นที่การเกษตรและพื้นที่เศรษฐกิจ โดยการก่อสร้างอาคารชลประทาน อาทิ เช่น ฝาย สถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า แก้มลิง อาคารบังคับน้ำ ประตูระบายน้ำ ระบบระบายน้ำ ระบบผันน้ำ อาคารบังคับน้ำ และปรับปรุงงานชลประทาน เป็นต้น
๑๐. หน่วยงานรับผิดชอบ	กรมชลประทาน
๑๑. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕
๑๒. งบประมาณ (บาท)	๙,๒๗๔,๖๔๖,๔๐๐ บาท
๑๓. ผลผลิต (output)	จำนวนแหล่งน้ำที่ได้รับการพัฒนา ๓๔๑ (แห่ง)
๑๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	จำนวนพื้นที่รับประโยชน์ ๒๖๑,๑๕๑ ไร่ และจำนวนปริมาณเก็บกักที่เพิ่มขึ้น ๔๔.๒๐ ล้านลูกบาศก์เมตร

กรมการข้าว

(กข.)

โครงการแบบย่อ (๑ ชุด : ๑ โครงการ)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๕. ชื่อโครงการ	โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้สู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
๑๖. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน
๑๗. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาภาคและแผนงานหลัก	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ : ๓. การพัฒนาการเกษตร (๓.๖ ระบบนิเวศพัฒนาการเกษตร)
๑๘. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>ข้าวหอมมะลิ เป็นข้าวหอมไทยที่มีชื่อเสียงมานาน ตามมาตรฐานของกระทรวงพาณิชย์จัดให้มีพันธุ์ข้าวจำนวน ๒ พันธุ์ในกลุ่มของข้าวหอมมะลิ คือ พันธุ์ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕ กับพันธุ์ กข๑๕ พันธุ์ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕ เป็นพันธุ์พื้นเมืองที่ถูกเก็บรวบรวมมาจากพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรานำมาคัดเลือกพันธุ์บริสุทธิ์ตามกระบวนการปรับปรุงพันธุ์ และถูกเสนอเป็นพันธุ์รับรองในปี พ.ศ. ๒๕๐๒ ส่วนพันธุ์ กข ๑๕ ได้จากการนำเอาพันธุ์ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕ ไปอาบรังสีจนเกิดการกลายพันธุ์ หลังจากนั้นก็ผ่านกระบวนการคัดเลือกจนได้สายพันธุ์ดีเด่น และถูกเสนอรับรองพันธุ์ ในปี พ.ศ. ๒๕๒๑ ทั้งสองพันธุ์เป็นข้าวคุณภาพดีเยี่ยม มีเมล็ดเรียวยาว ข้าวสารใสแฉ่ง ข้าวหุงสุก มีกลิ่นหอม นุ่ม เป็นที่นิยมของผู้บริโภคทั้งในและนอกประเทศ สำหรับกลิ่นหอมของข้าวหอมมะลิเป็นผลมาจากการสร้างสารหอมระเหยขึ้นมา สารหลักๆ คือ สาร ๒-Acetyl-๑-pyrroline หรือ ๒-AP</p> <p>ประเทศไทยผลิตข้าวหอมมะลิ ซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นถือได้ว่าเป็นข้าวคุณภาพพรีเมียมระดับโลก จากคุณสมบัติที่มีกลิ่นหอม ข้าวสุกมีความนุ่ม และมีรสชาติแตกต่างจากข้าวชนิดอื่น หรือข้าวคุณภาพดีของประเทศต่างๆ เป็นเหตุผลที่ทำให้ข้าวหอมมะลิไทยมีความต้องการของผู้บริโภคทั้งภายในประเทศและผู้บริโภคในต่างประเทศที่เคยได้บริโภคข้าวหอมมะลิคุณภาพที่ผลิตจากประเทศไทย ทำให้สามารถส่งออกไปขายยังตลาดต่างประเทศทั้งในภูมิภาคเอเชีย และภูมิภาคอื่นๆ แต่ในระยะหลังๆ มานี้ ได้มีปัญหาในเรื่องความมาสม่าเสมอของ</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>ความหอมและคุณภาพการหุงต้มของข้าวหอมมะลิไทย ได้รับเสียงสะท้อนจากผู้บริโภคทั้งตลาดภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งจากผลการศึกษาวิจัยและการสำรวจความแปรปรวนของคุณภาพข้าวหอมมะลิจากทุกแหล่งผลิตที่สำคัญ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือตอนบน พบว่า ผลผลิตข้าวหอมมะลิมีคุณภาพทางกายภาพ และทางเคมีอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานของข้าวหอมมะลิไทย ยังคงเป็นข้าวหอมมะลิพันธุ์เดิมที่กรมการข้าวแนะนำ แต่อย่างไรก็ตาม ความผันแปรของคุณภาพข้าวและความหอมขึ้นอยู่กับแหล่งพื้นที่ปลูก สภาพดิน ความอุดมสมบูรณ์ของดิน ธาตุอาหารในดิน ความเป็นกรด-ด่างของดิน และการปฏิบัติในการดูแลรักษาข้าวตลอดฤดูปลูกตั้งแต่การปลูกจนถึงการเก็บเกี่ยวของเกษตรกร รวมทั้งการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว แต่ถ้าหากการปฏิบัติในการดูแลรักษาและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวมีความถูกต้องและเหมาะสมก็จะส่งผลให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและความหอมที่ดี การศึกษาของทีมนักวิจัยศูนย์วิจัยข้าวอุบลราชธานี พบว่า ธาตุอาหารพืชในดินมีผลต่อปริมาณสารหอม ๒-AP คือ ธาตุอาหารที่ส่งผลในเชิงบวกกับปริมาณ ๒-AP ได้แก่ Zn, อินทรีย์วัตถุ (OM) และ P ธาตุอาหาร ที่ส่งผลในเชิงลบกับปริมาณ ๒-AP ได้แก่ Cu, Fe และ pH และสรุปว่า ข้าวหอมมะลิไทยยังคงมีคุณภาพและความหอม แต่แตกต่างกันไปตามพื้นที่ปลูก วิธีการจัดการของแหล่งผลิต และสภาพแวดล้อม อย่างไรก็ตาม การจัดการที่เหมาะสมจะทำให้คุณภาพข้าวหอมมะลิมีคุณภาพที่ดีเลิศได้ ซึ่งการจัดการที่มีผลต่อความหอมของข้าวหอมมะลิ พอสรุปได้ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑. การใช้เมล็ดพันธุ์คุณภาพดี มีความบริสุทธิ์ตรงตามพันธุ์ ๒. ระยะเวลาการเก็บเกี่ยวและลดความชื้นระยะเวลาเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมเพื่อให้ได้คุณภาพเมล็ดของข้าวหอมมะลิตีที่สุด คือ ระยะเวลาปลับปลิง และควรมีการลดความชื้นให้เร็วที่สุดเพื่อไม่ให้ข้าวที่เก็บเกี่ยวใหม่ๆ ที่ยังมีความชื้นสูงอยู่ เกิดการสะสมอนุมูลภายในกระสอบ ซึ่ง

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>เป็นสาเหตุให้คุณภาพเสื่อม รวมทั้งปริมาณสารหอมอาจลดลงอีกด้วย</p> <p>๓. การจัดการน้ำ ควรระบายน้ำออกจากแปลงนาในช่วงระยะเวลาประมาณ ๒ สัปดาห์ก่อนเก็บเกี่ยวจะทำให้ได้ผลผลิตข้าวที่มีคุณภาพดีและมีปริมาณสารหอม ๒-AP สูง</p> <p>๔. การจัดการปุ๋ย ควรใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน โดยเฉพาะเมื่อพบว่าดินนาของเกษตรกรบางรายจำเป็นต้องเพิ่มธาตุอาหารรองที่มีผลต่อปริมาณสารหอม ๒-AP เช่น ธาตุสังกะสี เป็นต้น ซึ่งกรมการข้าวกำลังเร่งดำเนินการจัดทำแปลงทดสอบปุ๋ยที่จำเป็นต้องเพิ่มธาตุอาหารรองในพื้นที่ผลิตข้าวหอมมะลิของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อแนะนำส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถจัดการได้อย่างเหมาะสมเพื่อพัฒนาคุณภาพของข้าวหอมมะลิต่อไป (กองวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว)</p> <p>ดังนั้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จึงมีนโยบายในการส่งเสริมให้เกษตรกรในแหล่งที่มีการปลูกข้าวหอมมะลิเพื่อผลิตข้าวหอมมะลิให้มีคุณภาพทางกายภาพ ทางเคมี และความหอม ได้เป็นข้าวหอมมะลิคุณภาพสูง ในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ในการนี้จึงได้กำหนดให้มีการจัดทำโครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูงในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ เพื่อให้มีการใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้องและเหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพให้มีความสูงตามความต้องการของตลาด</p>
๑๙. วัตถุประสงค์ของโครงการ	<p>๕.๑ เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีการใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้องและเหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูงในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้</p> <p>๕.๒ เพื่อฟื้นฟูและปรับปรุงสภาพดินให้เหมาะสมกับการปลูกข้าวหอมมะลิคุณภาพสูง</p>
๒๐. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	๑. เกษตรกรมีการใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้องและเหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูงในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดร้อยเอ็ด มหาสารคาม ยโสธร สุรินทร์ และจังหวัดศรีสะเกษ พื้นที่ประมาณ ๓๐,๐๐๐ ไร่

หัวข้อ	รายละเอียด
	๒. เกษตรกรสามารถผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพคุณภาพสูงตามมาตรฐานไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ ของพื้นที่เป้าหมาย
๒๑. พื้นที่เป้าหมาย	ดำเนินการในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ๕ จังหวัด พื้นที่ ๓๐,๐๐๐ ไร่ ได้แก่ จังหวัดร้อยเอ็ด มหาสารคาม ยโสธร สุรินทร์ และจังหวัดศรีสะเกษ
๒๒. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	<p>๑. การรับสมัครและจัดทำทะเบียนข้อมูลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ</p> <p>๒. การจัดเวทีชุมชน</p> <p>๓. การบริหารจัดการปัจจัยการผลิต</p> <p> ๓.๑ ส่งเสริมการใช้เมล็ดพันธุ์ดีมีคุณภาพ</p> <p> ๓.๒ ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน</p> <p> - การเก็บตัวอย่างดินและการตรวจวิเคราะห์ดิน</p> <p> - การสนับสนุนปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน</p> <p> ๓.๓ การตรวจวิเคราะห์คุณภาพเมล็ดพันธุ์ข้าวและการตรวจวิเคราะห์ชนิดและปริมาณของสารหอมระเหยในข้าวหอมมะลิ (๒ AP : ๒-Acetyl-๑-Pyrroline)</p> <p>๔. การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต</p> <p> ๔.๑ การจัดเวทีเรียนรู้เกษตรกรในการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพ (การเก็บเกี่ยวและการจัดการหลังการเก็บเกี่ยว)"</p> <p> ๔.๒ จัดเวทีเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว และการผลิตข้าวตามมาตรฐาน GAP ด้าน ICS</p> <p> ๔.๓ จัดเวทีเรียนรู้ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรเพื่อเพิ่มศักยภาพคณะกรรมการกลุ่มผลิตข้าว GAP ด้าน ICS</p> <p> ๔.๔ การจัดทำสื่อเรียนรู้ เผยแพร่ด้านการผลิตข้าว และคู่มือปฏิบัติงานโครงการ</p> <p>๕. การตรวจรับรองระบบการผลิตข้าวมาตรฐาน GAP</p> <p>๖. การส่งเสริมและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้านการตลาด</p> <p> ๖.๑ การจัดกิจกรรมเชื่อมโยงด้านการตลาดและจัดกิจกรรมจับคู่ธุรกิจ</p> <p> ๖.๒ นำสื่อมวลชนศึกษาดูงาน</p> <p>๗. การบริหารจัดการโครงการ</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
๒๓. หน่วยงานรับผิดชอบ	กรมการข้าว
๒๔. ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ปี ๒๕๖๕ (ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕)
๒๕. งบประมาณ	๓๐,๒๐๐,๐๐๐ บาท
๒๖. ผลผลิต (output)	<p><u>ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ</u></p> <p>๑. ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้องและเหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ ของพื้นที่เป้าหมาย</p> <p>๒. พื้นที่ทางการเกษตรบริเวณทุ่งกุลาร้องไห้ได้รับการฟื้นฟูและปรับปรุงดินให้เหมาะสมกับการปลูกข้าวหอมมะลิ</p> <p><u>ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ</u></p> <p>๑. ได้ข้าวหอมมะลิคุณภาพสูงตามมาตรฐานไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ ของพื้นที่เป้าหมาย</p>
๒๗. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<p>๑. เกษตรกรมีการใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้องและเหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูงในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้พื้นที่ประมาณ ๓๐,๐๐๐ ไร่</p> <p>๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการสามารถผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูงได้ตามมาตรฐาน</p>

กรมพัฒนาที่ดิน

(พด.)

โครงการแบบย่อ (๑ ชุด : ๑ โครงการ)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑.ชื่อโครงการ	โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้ สู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
๒.ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน แผนแม่บทที่ ๓ ด้านการเกษตร
๓.ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาภาคและแผนงานหลัก	๓.สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนงาน ๕ เพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้สู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์
๔.ความสำคัญของโครงการ หลักการ และเหตุผล	<p>พื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ ประกอบไปด้วย จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดยโสธร จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดสุรินทร์ ซึ่งเป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิ ซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นถือได้ว่าเป็นข้าวคุณภาพพรีเมียมระดับโลก จากคุณสมบัติที่มีกลิ่นหอม ข้าวสุกมีความนุ่ม และมีรสชาติแตกต่างจากข้าวชนิดอื่น หรือข้าวคุณภาพดีของประเทศต่างๆ เป็นเหตุผลที่ทำให้ข้าวหอมมะลิไทยมีความต้องการของผู้บริโภคทั้งภายในประเทศและผู้บริโภคในต่างประเทศที่เคยได้บริโภคข้าวหอมมะลิคุณภาพที่ผลิตจากประเทศไทย ทำให้สามารถส่งออกไปขายยังตลาดต่างประเทศทั้งในภูมิภาคเอเชีย และภูมิภาคอื่นๆ</p> <p>แต่ในปัจจุบัน ได้มีปัญหาในเรื่องความสม่ำเสมอของความหอมและคุณภาพการหุงต้มของข้าวหอมมะลิไทยได้รับเสียงสะท้อนจากผู้บริโภคทั้งตลาดภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งความผันแปรของคุณภาพข้าวและความหอมเกิดจากพื้นที่ปลูก สภาพดิน ความอุดมสมบูรณ์ของดินธาตุอาหารในดิน ความเป็นกรด-ด่างของดิน และการปฏิบัติในการดูแลรักษาข้าวตลอดฤดูปลูกตั้งแต่การปลูกจนถึงการเก็บเกี่ยวของเกษตรกร รวมทั้งการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว แต่ถ้าหากการปฏิบัติในการดูแลรักษาและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวมีความถูกต้องและเหมาะสมก็จะส่งผลให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและความหอมที่ดี จากการศึกษาของทีมนักวิจัยศูนย์วิจัยข้าวอุบลราชธานี พบว่า ธาตุอาหารพืชในดินมีผลต่อปริมาณสารหอม ๒-AP คือ ธาตุอาหารที่ส่งผลในเชิงบวกกับปริมาณ ๒-AP ได้แก่ Zn, อินทรีย์วัตถุ (OM) และ P ธาตุอาหาร ที่ส่งผลในเชิงลบกับปริมาณ ๒-AP ได้แก่ Cu, Fe และ pH และสรุปว่า ข้าวหอมมะลิไทยยังคงมีคุณภาพและความหอม แต่แตกต่างกันไปตามพื้นที่ปลูก วิธีการจัดการของแหล่ง</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	ผลิต และสภาพแวดล้อม อย่างไรก็ตาม การจัดการที่เหมาะสมจะทำให้คุณภาพข้าวหอมมะลิมีคุณภาพที่ดีเลิศได้
๕.วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูงในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้
๖.เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	<p>เป้าหมาย</p> <p>๑.เกษตรกรในเขตพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ทั้ง ๕ จังหวัด</p> <p>๒.จังหวัดในเขตพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ทั้ง ๕ จังหวัดมีรายได้ในการจำหน่ายข้าวทั้งในและต่างประเทศเพิ่มขึ้น</p> <p>ตัวชี้วัด</p> <p>๑.ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้องและเหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของพื้นที่เป้าหมาย</p> <p>๒.พื้นที่ทางการเกษตรบริเวณทุ่งกุลาร้องไห้ได้รับการฟื้นฟูและปรับปรุงดินให้เหมาะสมกับการปลูกข้าวหอมมะลิ</p>
๗.พื้นที่เป้าหมาย	ดำเนินการในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ทั้ง ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดยโสธร จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดสุรินทร์
๘.กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	<p>กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพพื้นที่การผลิตข้าวหอมมะลิทุ่งกุลาร้องไห้</p> <p>กิจกรรมย่อย ๑ งานสำรวจพื้นที่ ๑๐,๐๐๐ ไร่</p> <p>กิจกรรมย่อย ๒ งานก่อสร้างพื้นที่ ๑๐,๐๐๐ ไร่</p> <p>กิจกรรมย่อย ๓ งานบำรุงรักษาระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ พื้นที่ ๔๐,๐๐๐ ไร่</p> <p>กิจกรรมย่อย ๔ การพัฒนาคุณภาพดิน ๑๐,๐๐๐ ไร่</p> <p>๑.สาธิตการทำ/การใช้น้ำหมักชีวภาพ</p> <p>๒.ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน (ถั่วพรี)</p> <p>๓.ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน (ปอเทือง)</p> <p>๔.ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน (ไถกลบตอซัง)</p>
๙.หน่วยงานรับผิดชอบ	กรมพัฒนาที่ดิน(๕ จังหวัดในเขตทุ่งกุลาร้องไห้)
๑๐.ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๔ -กันยายน ๒๕๖๕
๑๑.งบประมาณ	งบประมาณ ๑๙๙,๙๐๐,๐๐๐ บาท
๑๒.ผลผลิต (Output)	ได้ข้าวหอมมะลิคุณภาพคุณภาพสูงตามมาตรฐาน ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ ของพื้นที่เป้าหมาย

หัวข้อ	รายละเอียด
๑๓.ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<p>๑.เกษตรกรมีการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูง มาปรับใช้ในกระบวนการผลิต เพื่อให้ผลผลิตเป็นข้าวหอมมะลิคุณภาพสูง และเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับชุมชนชาวนาอื่นๆได้</p> <p>๒.เกษตรกรเป้าหมาย ประมาณ ๑,๐๐๐ ราย พื้นที่ ๑๐,๐๐๐ ไร่ สามารถผลิตข้าวเปลือกหอมมะลิคุณภาพชั้นเลิศได้ประมาณ ๔,๐๐๐ ตันข้าวเปลือก สามารถจำหน่ายได้ในราคาสูงขึ้นประมาณ ๕๐๐ บาทต่อตัน คิดเป็นมูลค่า ๒ ล้านบาทต่อฤดู</p> <p>๓.จังหวัดในพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ มีปริมาณผลผลิตข้าวสาร/ข้าวกล้องหอมมะลิคุณภาพชั้นเลิศเพื่อจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศจำนวน ๒,๔๐๐ ตัน</p> <p>๔.เกษตรกรในพื้นที่เกิดความรู้ ความเข้าใจในการปรับปรุงและฟื้นฟู ดินด้วยอินทรีย์วัตถุ</p> <p>๕.พื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการปรับปรุงและฟื้นฟูให้มีความชุ่มชื้นในดิน ดินมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น และช่วยเพิ่มธาตุอาหารในดิน</p>

โครงการแบบย่อ (๑ ชุด : ๑ โครงการ)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑.ชื่อโครงการ	โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูงนอกเขตพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้
๒.ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน แผนแม่บทที่ ๓ ด้านการเกษตร
๓.ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาภาคและแผนงานหลัก	๓.สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๔.ความสำคัญของโครงการ หลักการ และเหตุผล	<p>จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดยโสธร จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดสุรินทร์ นอกจากจะมีพื้นที่ที่เป็นทุ่งกุลาร้องไห้ซึ่งเป็นแหล่งผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดีแล้ว ยังมีพื้นที่ที่อยู่นอกเขตพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้ที่เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพดีเช่นกัน</p> <p>ข้าวหอมมะลิเป็นพันธุ์ข้าวที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นถือได้ว่าเป็นข้าวคุณภาพพรีเมียมระดับโลก จากคุณสมบัติที่มีกลิ่นหอม ข้าวสุกมีความนุ่ม และมีรสชาติแตกต่างจากข้าวชนิดอื่น หรือข้าวคุณภาพดีของประเทศต่างๆ เป็นเหตุผลที่ทำให้ข้าวหอมมะลิไทยมีความต้องการของผู้บริโภคทั้งภายในประเทศและผู้บริโภคในต่างประเทศที่เคยได้บริโภคข้าวหอมมะลิคุณภาพที่ผลิตจากประเทศไทย ทำให้สามารถส่งออกไปขายยังตลาดต่างประเทศทั้งในภูมิภาคเอเชีย และภูมิภาคอื่นๆ</p> <p>ปัจจุบันข้าวหอมมะลิของไทย ได้มีปัญหาในเรื่องความสม่ำเสมอของความหอมและคุณภาพการหุงต้มโดยได้รับเสียงสะท้อนจากผู้บริโภคทั้งตลาดภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งจากผลการศึกษาวิจัยและการสำรวจความแปรปรวนของคุณภาพข้าวหอมมะลิจากทุกแหล่งผลิตที่สำคัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือตอนบนพบว่า ผลผลิตข้าวหอมมะลิมีคุณภาพทางกายภาพ และทางเคมีอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานของข้าวหอมมะลิไทยและยังคงเป็นข้าวหอมมะลิพันธุ์เดิมที่กรมการข้าวแนะนำแต่อย่างไรก็ตาม ความผันแปรของคุณภาพข้าวและความหอมขึ้นอยู่กับแหล่งพื้นที่ปลูก สภาพดิน ความอุดมสมบูรณ์ของดินธาตุอาหารในดิน ความเป็นกรด-ด่างของดิน และการปฏิบัติในการดูแลรักษาข้าวตลอดฤดูปลูกตั้งแต่การปลูกจนถึงการเก็บเกี่ยวของเกษตรกร รวมทั้งการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว แต่ถ้าหากการปฏิบัติในการดูแลรักษาและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยวมีความถูกต้องและเหมาะสมก็จะส่งผลให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพและความหอมที่ดี จากการศึกษาของทีมนักวิจัยศูนย์วิจัยข้าวอุบลราชธานี พบว่า ธาตุอาหาร</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	พืชในดินมีผลต่อปริมาณสารหอม ๒-AP คือ ธาตุอาหารที่ส่งผลในเชิงบวกกับปริมาณ ๒-AP ได้แก่ Zn, อินทรีย์วัตถุ (OM) และ P ธาตุอาหารที่ส่งผลในเชิงลบกับปริมาณ ๒-AP ได้แก่ Cu, Fe และ pH และสรุปว่าข้าวหอมมะลิไทยยังคงมีคุณภาพและความหอม แต่แตกต่างกันไปตามพื้นที่ปลูก วิธีการจัดการของแหล่งผลิต และสภาพแวดล้อม ซึ่งหากได้รับการจัดการที่เหมาะสมจะทำให้คุณภาพข้าวหอมมะลิมีคุณภาพที่ดีเลิศได้
๕.วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูง นอกเขตพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้
๖.เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	<p>เป้าหมาย</p> <p>๑.เกษตรกรนอกเขตพื้นที่ทุ่งกุลาร้องไห้</p> <p>๒.จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดยโสธร จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดสุรินทร์ มีรายได้ในการจำหน่ายข้าวทั้งในและต่างประเทศ</p> <p>ตัวชี้วัด</p> <p>๑.ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้องและเหมาะสมในการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูง ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของพื้นที่เป้าหมาย</p> <p>๒.พื้นที่ทางการเกษตรบริเวณนอกเขตทุ่งกุลาร้องไห้ได้รับการฟื้นฟูและปรับปรุงดินให้เหมาะสมกับการปลูกข้าวหอมมะลิ</p>
๗.พื้นที่เป้าหมาย	ดำเนินการในพื้นที่นอกเขตทุ่งกุลาร้องไห้ของจังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดยโสธร จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดสุรินทร์
๘.กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ	<p>กิจกรรมการพัฒนาศักยภาพพื้นที่การผลิตข้าวหอมมะลิ</p> <p>กิจกรรมย่อย การพัฒนาคุณภาพดิน ๑๐,๐๐๐ ไร่</p> <p>๑.สาธิตการทำ/การใช้น้ำหมักชีวภาพ</p> <p>๒.ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน (ถั่วพริ้ว)</p> <p>๓.ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน (ปอเทือง)</p> <p>๔.ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน (ไกลบตอซัง)</p>
๙.หน่วยงานรับผิดชอบ	กรมพัฒนาที่ดิน
๑๐.ระยะเวลาในการดำเนินงาน	ตุลาคม ๒๕๖๔ - กันยายน ๒๕๖๕
๑๑.งบประมาณ	งบประมาณ ๑๕,๙๐๐,๐๐๐ บาท
๑๒.ผลผลิต (Output)	ได้ข้าวหอมมะลิคุณภาพสูงตามมาตรฐาน ไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๘๐ ของพื้นที่เป้าหมาย

หัวข้อ	รายละเอียด
<p>๑๓.ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)</p>	<p>๑.เกษตรกรมีการใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวหอมมะลิคุณภาพสูง มาปรับใช้ในกระบวนการผลิต เพื่อให้ผลผลิตเป็นข้าวหอมมะลิคุณภาพสูง และเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับชุมชนชาวนาอื่น ๆ ได้</p> <p>๒.เกษตรกรเป้าหมาย ประมาณ ๑,๐๐๐ ราย พื้นที่ ๑๐,๐๐๐ ไร่ สามารถผลิตข้าวเปลือกหอมมะลิคุณภาพชั้นเลิศได้ประมาณ ๔,๐๐๐ ตันข้าวเปลือก สามารถจำหน่ายได้ในราคาสูงขึ้นไปประมาณ ๕๐๐ บาท ต่อดัน คิดเป็นมูลค่า ๒ ล้านบาทต่อฤดู</p> <p>๓.จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดมหาสารคาม จังหวัดยโสธร จังหวัดศรีสะเกษ และจังหวัดสุรินทร์มีปริมาณผลผลิตข้าวสาร/ข้าวกล้องหอมมะลิคุณภาพชั้นเลิศ เพื่อจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ จำนวน ๒,๔๐๐ ตัน</p> <p>๔.เกษตรกรในพื้นที่เกิดความรู้ ความเข้าใจในการปรับปรุงและฟื้นฟูดินด้วยอินทรีย์วัตถุ</p> <p>๕.พื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการปรับปรุงและฟื้นฟูให้มีความชุ่มชื้นในดิน ดินมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น และช่วยเพิ่มธาตุอาหารในดิน</p>

กรมปศุสัตว์

(ปศ.)

โครงการแบบย่อ (๑ ชุด : ๑ โครงการ)

หัวข้อ	รายละเอียด
๒๘. ชื่อโครงการ	เพิ่มศักยภาพการผลิตโคเนื้อและโคนมคุณภาพสูงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
๒๙. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	<p>ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี :</p> <p>ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน</p> <p>แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ</p> <p>ประเด็น (๖) พื้นที่และเมืองนำอยู่อัจฉริยะ</p> <p>แผนย่อยที่ ๑ การพัฒนาเมืองนำอยู่ อัจฉริยะ</p>
๓๐. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาภาคและแผนงานงานหลัก	ยุทธศาสตร์ที่ ๓ สร้างความเข้มแข็งของฐานเศรษฐกิจภายในควบคู่กับการแก้ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๓๑. ความสำคัญของโครงการ หลักการและเหตุผล	<p>ด้วยสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคมในปัจจุบันนี้ ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นที่ต้องเร่งการพัฒนาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ เพื่อสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศและประชาชนในประเทศมีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น ดังนั้นรัฐบาลจึงต้องกำหนดยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เพื่อการขับเคลื่อน และการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล โดยเน้นการประสานความร่วมมือให้ครอบคลุมหน่วยงานทั้งในราชการ ส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น โดยให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ประเทศในระดับพื้นที่ และสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจภายในประเทศอย่างยั่งยืนตามศักยภาพพื้นที่นั้นๆ ตามคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี โดยพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ได้กำหนดทิศทางในการพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย โดยการพัฒนาภาคเกษตร ส่วนหนึ่งได้มุ่งเน้นในการส่งเสริมการทำปศุสัตว์ให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยส่งเสริมการตลาด วิจัยและพัฒนาพันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ และสัตว์พื้นบ้าน อาทิ โคเนื้อ แพะ และแกะ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มพัฒนามาตรฐานการผลิตและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากลและสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งสนับสนุนการส่งออกผลิตภัณฑ์ดังกล่าวไปสู่ตลาดโลก</p> <p>สถานการณ์การผลิตโคเนื้อ ในช่วงระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๕๕-๒๕๖๐) โครงสร้างการผลิต จำนวนเกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อ และประชากรโคเนื้อ มีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง ในปี พ.ศ.๒๕๕๕ มีเกษตรกร จำนวน ๑.๐๓๕ ล้านครอบครัว โคเนื้อ ๖.๓๓ ล้านตัว ปี พ.ศ.๒๕๖๐ เกษตรกรเลี้ยงโคเนื้อลดลงเหลือ ๐.๗๙ ล้านครอบครัว โคเนื้อเหลือ ๔.๘๗ ล้านตัว จำนวนเกษตรกรและโคเนื้อลดลงจำนวนมาก คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๖๗ และ ๒๓.๐๖</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>ตามลำดับ จังหวัดที่มีการเลี้ยงโคเนื้อหนาแน่น จากสถิติจำนวนโคเนื้อของกรมปศุสัตว์ ปี ๒๕๖๐ พบว่าจังหวัดที่มีการเลี้ยงโคเนื้อมากที่สุด ๕ อันดับ ซึ่งมีโคเนื้อมากกว่า ๑.๕ แสนตัวขึ้นไป จะกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกือบทั้งหมด จังหวัดที่มีการเลี้ยงโคเนื้อมากที่สุด ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ๒๔๕,๑๒๖ ตัว จังหวัดสุรินทร์ ๒๔๑,๐๖๙ ตัว จังหวัดกาญจนบุรี ๒๑๙,๖๑๘ ตัว จังหวัดศรีสะเกษ ๒๐๕,๑๓๐ ตัว จังหวัดอุบลราชธานี ๒๐๓,๗๒๙ ตัว ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ Zoning โคเนื้อตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสามารถเป็นฐานการผลิตและส่งออกโคเนื้อและผลิตภัณฑ์ไป ยังประเทศเพื่อนบ้านทั้งสาธารณรัฐประชาชนลาว กัมพูชา และเวียดนาม รองลงมา คือภาคกลางซึ่งเป็นศูนย์กลางกระจายสินค้า และแหล่งบริโภคโคเนื้อที่สำคัญของประเทศ ข้อมูลสถานภาพการผลิตและความต้องการบริโภคโคเนื้อของกรมปศุสัตว์ (๒๕๖๐) รายงานปริมาณการบริโภคโคเนื้อโคของคนไทยเฉลี่ย ๒.๖๖ กก./คน/ปี ฐานประชากร ๖๗ ล้านคน มีความต้องการบริโภคโคเนื้อโค ๑๗๘,๒๒๐ ตัน ซึ่งคิดคำนวณแล้วเป็นจำนวนโค ๑.๒๗๓ ล้านตัว (น้ำหนักโคมีชีวิตเข้าฆ่า ๔๐๐ กิโลกรัม น้ำหนักซาก ๕๐% ของ น้ำหนักโคมีชีวิต น้ำหนักเนื้อเขา ๗๐% ของน้ำหนักซาก) ซึ่งปัจจุบันอุตสาหกรรมโคเนื้อไทยสามารถผลิตได้เพียง ๑๕๐,๐๐๐ ตัน ซึ่งคิดคำนวณแล้วเป็นจำนวนโค ๑.๐๗๑ ล้านตัว ซึ่งยังขาดโคมีชีวิตอีกประมาณ ๑๐๐,๐๐๐ ตัว โดยมีสัดส่วนของโคเนื้อพื้นเมืองสำหรับตลาดระดับล่างประมาณ ๗๐๐,๐๐๐ ตัว เป็นโคเนื้อลูกผสมบราห์มันไม่เน้นไขมันแทรกสำหรับตลาดระดับกลาง ประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ ตัว ส่วนตลาดระดับบนเป็นโคเนื้อเลือดยุโรปเน้นไขมันแทรกประมาณ ๑๒,๐๐๐ ตัว (ศกร และคณะ ๒๕๕๘) ปัญหาการขาดแคลนเนื้อโคเพื่อการบริโภคในประเทศ เกิดจากสาเหตุหลายปัจจัย ประกอบด้วย สมรรถภาพของการผลิตโคเนื้อ ทั้งในด้านอัตราการเจริญเติบโต อัตราการผสมติด การเลี้ยงรอดของลูกโคตั้งแต่แรกเกิดถึงหย่านมต่ำ จึงต้องยกระดับการผลิตให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ขนาดโคเข้าโรงฆ่ามีน้ำหนักน้อย จึงต้องพัฒนาระบบการผลิตให้โคมีชีวิตได้ขนาดน้ำหนักตัวก่อนส่งโรงฆ่าเพิ่มขึ้น จะทำให้เปอร์เซ็นต์ซากเพิ่มขึ้น เพื่อช่วยเพิ่มปริมาณเนื้อโค โดยการพัฒนาสายพันธุ์โคเนื้อด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมอาหารสัตว์ ภาครัฐเป็นภาคส่วนหนึ่งที่จะต้องมีการเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับอุตสาหกรรมโคนม ซึ่งประกอบด้วย การพัฒนาสายพันธุ์ และการรับรองพันธุ์โคนมของประเทศไทย การปรับปรุงมาตรฐานการเลี้ยงโคนมของประเทศให้ดียิ่งขึ้น ศึกษาค้นคว้าหาวิธีการลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกร และปรับปรุงมาตรฐานการผลิตน้ำนมดิบของเกษตรกรให้ดียิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ในการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับโคนมกับประเทศสมาชิก นอกจากนี้บทบาทสำคัญที่จะต้องให้ความช่วยเหลือคือ การถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีการเลี้ยงโคนมให้กับเกษตรกรภายในประเทศ และประเทศสมาชิกที่ได้มีการร้องขอ ในรูปของความช่วยเหลือระหว่างประเทศ หน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านโคนมของ</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>ประเทศไทยมีหลายหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ(กรมปศุสัตว์) รัฐวิสาหกิจ(องค์การส่งเสริมกิจการการเลี้ยงโคนมแห่งประเทศไทย) และภาคเอกชน ซึ่งถึงแม้จะได้มีการจัดฝึกอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงโคนมอย่างสม่ำเสมอ แต่ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มบุคคล หรือเกษตรกรภายในประเทศ ดังนั้นจึงควรมีการจัดตั้งหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบการถ่ายทอดความรู้ และการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยงและการจัดการโคนมสำหรับประเทศสมาชิกอาเซียน</p> <p>ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ กรมปศุสัตว์จึงได้จัดทำโครงการเพิ่มศักยภาพการผลิตโคเนื้อโคนมคุณภาพสูงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเป็นการกระจายความเติบโตด้านปศุสัตว์ลงสู่ระดับพื้นที่อย่างทั่วถึง และตรงต่อความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ โดยการเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต การลดต้นทุน การกระจายสินค้าปศุสัตว์ที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน ปลอดภัย และเพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค รวมทั้งมีการส่งเสริมอาชีพให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ และเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าปศุสัตว์ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นการสร้างรายได้ให้เกษตรกร</p>
<p>๓๒. วัตถุประสงค์ของโครงการ</p>	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเลี้ยงโคเนื้อและโคนม ให้กับเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร ๒. เพื่อเสริมสร้างอาชีพและเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าให้กับเกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร ๓. เพื่อพัฒนาศูนย์วิจัยและพัฒนาโคนม ให้เป็นฟาร์มโคนมต้นแบบการผลิตโคนม และเป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ในด้านการเลี้ยงและการจัดการฟาร์มโคนม
<p>๓๓. เป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ</p>	<p>เป้าหมาย</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร ผู้เลี้ยงโคเนื้อและโคนม ได้รับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนการผลิตด้านอาหารสัตว์ ๒) พัฒนาศูนย์บริการฟีดอาหารสัตว์ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๓) พัฒนาฟ่อน้ำแม่พันธุ์โคเนื้อ และน้ำเชื้อผสมเทียมให้มีคุณภาพสูง ๔) พัฒนาศูนย์วิจัยและพัฒนาโคนมให้เป็นฟาร์มโคนมต้นแบบการผลิตโคนม <p>ตัวชี้วัดความสำเร็จ</p> <ol style="list-style-type: none"> ๑) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจที่ให้บริการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ๒) เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้ต่อรายเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๕๙,๔๖๐ บาทต่อปี
<p>๓๔. พื้นที่เป้าหมาย</p>	<p>พื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒๐ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอำนาจเจริญ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ยโสธร สุรินทร์ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม ศรีสะเกษ เลย</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	<p>หนองคาย บึงกาฬ นครพนม อุบลราชธานี สกลนคร มุกดาหาร นครราชสีมา บุรีรัมย์ ชัยภูมิ อุดรธานี และหนองบัวลำภู</p>
<p>๓๕. กิจกรรมที่สำคัญของโครงการ</p>	<p>๑. กิจกรรมเพิ่มศักยภาพการผลิตปศุสัตว์คุณภาพสูงภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</p> <p>๑.๑ กิจกรรมศูนย์บริการอาหารสัตว์กรมปศุสัตว์ (Feed Center) (สำนักพัฒนาอาหารสัตว์)</p> <p>๑) จัดตั้งศูนย์บริการอาหารสัตว์ กรมปศุสัตว์ (Feed Center) จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ สกลนคร และศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ยโสธร</p> <p>๒) คัดเลือกเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์เคี้ยวเอื้อง และสัตว์กระเพาะเดียว เพื่อเข้าร่วมโครงการ จำนวน ๒๐๐ ราย/โคเนื้อและโคนมไม่น้อยกว่า ๕,๐๐๐ ตัว</p> <p>๓) เกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรกรดำเนินการผลิตอาหารสัตว์ ครบส่วน (TMR) จำนวน ๑๐,๐๐๐ ตัน</p> <p>๑.๒ กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อคุณภาพสูง (สำนักเทคโนโลยีชีวภาพการผลิตปศุสัตว์)</p> <p>๑) จัดหาพ่อพันธุ์ชั้นเลิศ (ชาร์โลเลส์ ๔ ตัว, วากิว ๒ ตัว แองกัส ๒ ตัว และบีพมาสเตอร์ ๒ ตัว จำนวน ๑๐ ตัว</p> <p>๒) ผลิตน้ำเชื้อแช่แข็ง จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ หลอด</p> <p>๓) จัดหาตัวอ่อนแช่แข็ง (สายพันธุ์ ชาร์โลเลส์ บีพมาสเตอร์ และแองกัส) จำนวน ๖๐ ใบ</p> <p>๔) บริการผสมเทียมแม่โคเนื้อ จำนวน ๕๐,๐๐๐ ตัว/ปี (เกษตรกร ๑๐,๐๐๐ ราย/ปี เฉลี่ยรายละ ๕ ตัว)</p> <p>๕) ตรวจติดตามการตั้งท้อง จำนวน ๓๐,๐๐๐ ตัว</p> <p>๖) แก้ไขปัญหาผสมติดยากโคเนื้อเพศเมีย จำนวน ๑๐,๐๐๐ ตัว</p> <p>๑.๓ กิจกรรมฟาร์มโคนมต้นแบบ (สำนักพัฒนาพันธุ์สัตว์)</p> <p>๑) พัฒนาศูนย์วิจัยและพัฒนาโคนมให้เป็นฟาร์มโคนมต้นแบบ การผลิตโคนม</p> <p>๒) ถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้การจัดการฟาร์มโคนม โดยการศึกษาดูงานให้กับเจ้าหน้าที่ เกษตรกร นิสิต นักศึกษา ปีละไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ราย</p> <p>๑.๔ กิจกรรมพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปปศุสัตว์ (กองผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์)</p> <p>๑) ฝึกอบรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ จำนวน ๑๐๐ ราย</p> <p>๒) สนับสนุนจุดจำหน่ายนมชุมชน (Milk Shop) ๑ แห่ง (สหกรณ์โคนมโคกก่อ จ.มหาสารคาม)</p> <p>๓) จัดมหกรรมผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ไทยสู่ตลาดโลก ๑ ครั้ง</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
	(ศผส.มหาสารคาม)
<p>๓๖. หน่วยงานรับผิดชอบ</p>	<p>๑. กิจกรรมศูนย์บริการอาหารสัตว์กรมปศุสัตว์ (Feed Center) ชื่อผู้รับผิดชอบ : นายอิทธิพล เผ่าไพศาล ตำแหน่ง : ผอ.สำนักพัฒนาอาหารสัตว์ เบอร์โทรศัพท์ : ๐๒-๕๐๑๑๑๔๗-๘ ต่อ ๑๑๕ มือถือ : ๐๘-๕๖๖๐-๙๙๐๔ เบอร์โทรสาร : ๐๒-๕๐๑๑๑๖๕ E-mail : nutrition4@dld.go.th</p> <p>๒. กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อคุณภาพสูง ชื่อผู้รับผิดชอบ : นายณรงค์ เลี้ยงเจริญ ตำแหน่ง ผอ.สำนักเทคโนโลยีชีวภาพการผลิตปศุสัตว์ เบอร์โทรศัพท์ : ๐๒-๙๖๗๙๗๙๘ มือถือ : ๐๘-๑๙๑๐-๓๑๘๙ E-mail : biodld1@hotmail.com</p> <p>๓. กิจกรรมพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปปศุสัตว์ ชื่อผู้รับผิดชอบ : นายอำพล วริทธิ์ธรรม ตำแหน่ง : ผอ.กองผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ มือถือ : ๐๘-๖๕๐๐-๔๙๗๐</p> <p>๔. กิจกรรมฟาร์มโคนมต้นแบบ ชื่อผู้รับผิดชอบ : นายไสว นามคุณ ตำแหน่ง : ผอ.สำนักพัฒนาพันธุ์สัตว์ เบอร์โทรศัพท์ : ๐๒-๕๐๑-๓๑๔๒ มือถือ : ๐๘-๕๖๖๐-๙๙๐๒ E-mail : breeding1@dld.go.th</p> <p>ชื่อผู้รับผิดชอบ : นายวิชัย ทิพย์วงศ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและพัฒนาโคนม เบอร์โทรศัพท์ : ๐๘๑-๙๖๖๐๕๒๑ มือถือ : ๐๘๔-๕๑๒๑๒๕๒</p>
<p>๓๗. ระยะเวลาในการดำเนินงาน</p>	<p>๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕</p>
<p>๓๘. งบประมาณ</p>	<p>รวมเป็นเงิน ๙๕,๕๔๙,๕๐๐ บาท</p> <p>๑. กิจกรรมศูนย์บริการอาหารสัตว์กรมปศุสัตว์ (Feed Center) ๕๔,๗๒๘,๐๐๐ บาท</p> <p>๒. กิจกรรมเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโคเนื้อคุณภาพสูง ๓๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท</p> <p>๓. กิจกรรมพัฒนาอุตสาหกรรมแปรรูปปศุสัตว์ ๓,๕๐๐,๐๐๐ บาท</p> <p>๔. กิจกรรมฟาร์มโคนมต้นแบบ ๗,๓๒๑,๕๐๐ บาท</p>

หัวข้อ	รายละเอียด
๓๙. ผลผลิต (output)	<p>๑. เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้รับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต จำนวน ๑๐,๕๐๐ ราย (พืชอาหารสัตว์ ๒๐๐ ราย/โคเนื้อ ๑๐,๐๐๐ ราย/แปรรูป ๑๐๐ ราย/ฟาร์มโคนมต้นแบบ ๒๐๐ ราย)</p> <p>๒. ศูนย์บริการพืชอาหารสัตว์ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒ แห่ง ได้แก่ ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์สกลนคร และศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์วโสหุจร ได้รับการพัฒนาศักยภาพและให้บริการเกษตรกร</p> <p>๓. ศูนย์วิจัยและพัฒนาโคนม ได้รับการพัฒนาให้เป็นฟาร์มโคนมต้นแบบการผลิตโคนม</p>
๔๐. ผลที่คาดว่าจะได้รับ (Outcome)	<p>๑. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจที่ได้รับบริการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐</p> <p>๒. เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการมีรายได้ต่อรายเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ๕๙,๔๖๐ บาทต่อปี</p>